

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 21.

Szapáry Gyula gróf és az autonómia.

Dr. Hoványi Gyula.

Mindössze néhány nap választ el bennünket a döntő küzdelemtől, minden figyelmünk és érdeklődésünk a választási mozgalmakra irányul, melyek ma, az előkészületek utolsó vasárnapján érik el tetőpontjukat, de a lázas izgatottságnak e napjaiban is meg kell emlékeznünk a veszteségről, mely Szapáry Gyula grófnak elhunytával az országot s a kath. közéletet érte. Erről szólnak a következő sorok:

Mély részvétellel olvasom, hogy Szapáry Gyula gr. Abbáziában f. hó 20-án meghalt.

A kath. autonómia ügye hozott közelebbi kapcsolatba Magyarország volt miniszterelnökével.

Kedves és szeretetreméltó leveleinek egész garmadáját őrzöm.

Látásból már 1880-ban ismertem, mikor Budapesten az egyetemet hallgattam.

Föltűnt az elegáns szép ember, amint nyitott kocsián a Koronaherczeg-utcán palotájából, melyben később oly gyakran megfordultam, kihajtva végig rohogott.

Hosszabb ideig időzhettem körében, midőn 1890-ben, szeptember hó 10-én ő Felsége akadémiánkat legmagasabb látogatásával kitüntetni méltóztatott és oldalán volt miniszterelnöke Szapáry Gyula gr.

1898-ban Szalok-Taksonyban vendégszeretetét élveztem, 1902-ben oly szerencsés voltam, hogy ő vezetett ő Felsége elé.

Jellemének szépségét jobban 1897-től kezdve, mint kath. autonómiai képviselő és előadó ismerhettem föl.

Rendkívül lelkiismeretes ember volt. Az elnöki szék volt lét eleme, arra valóban rátermett. Ritka tapintattal és okossággal töltötte be. Sohase erőszakoskodott. Teljes mértékben birta ő Felségének és ennek következtében kormányának is rendületlen bizalmát valamint a kath. autonómiai kongresszus tulnyomó többségének ragaszkodását.

Autonómiai elnöksége alatt soha megsejtetés nem történt, oly jól volt tájékozva testületének hangulatáról; érzéséről, gondolkodásáról.

Programmja, melyben Apponyi Albert gróf lelkesen támogatta, egy kezdetben szűkebb hatáskörű kath. autonómia volt, melynek feladata kissé bővült volna a fokozódó bizodalom öregbedésével együtt. Inkább ma egy veréb, mint holnap egy tuzok, mely holnap kitudja mikor roskad ránk!

Istenben boldogult *Schlauch* kardinális ő Felségének szintén egyik legmeghittebb és legkedvesebb embere teljes egyetértésben működött közre megyés püspökünkkel dr. *Szmrecsányi* Pállal együtt a Szapáry-féle kath. autonómiai program megvalósításában.

A most duló politikai szokások az aktuális politikai kérdések köréből távolba ülték és mégis az okvetlenül bekövetkező békének munkaprogramjából nem hiányozhatott a kath. aut. ügyének megoldása, melyből méltán oroszán részt vett ki magának Szapáry Gyula gróf, a katolikus államférfiu, kinek szívében elválhatlan volt a magyar haza és a magyarországi katolicizmus szorosán összefüggő erősödése, boldogsága.

Áldott legyen emléke!

Emlékét pedig leghivebben őrizze a működő, az életben lépett magyarországi katolikus autonómia.

Ex-lexben szabad az adóbehajtás.

A közigazgatási bíróság nagyfontosságú határozatot hozott. Kimondotta, hogy a községeknek a községi adó behajtására ex-lexben is joguk van.

Még fontosabb az a kijelentése, hogy az állam is megállapíthatja a polgárok adóját, csak nem érvényesítheti.

Eddig maga a kormány is úgy magyarázta a törvényt, hogy ex-lexben kivetni sem szabad az adót s 1903-ban az adókető-bizottságok működésüket az ex-lex első napján föl is függesztették s csak ex-lex után folytatták a kivetést. 1903-ban a főváros kimondotta, hogy a községi adóhátralékokat az állami adótól függetlenül végrehajtás útján is behajtja.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A fehér asszony.

Irta: Mányiné, Prigl Olga.

I.

Köröskörül a fák, a kerítések csipkés rostélyai mind-mind olyanok voltak, mint egy bübajos fehér mennyasszonyi álom. A frissen leest hó belepte az utcát, a háztetőket, megült az ágak között, lengő, ragyogó fátyollal borította be a liceumbokros árokpartokat. Az ég tiszta, felhőtelen, majdnem sötétkék színt mutatott, a levegő átlátszó volt, mint az üveg. Élesen csengett a reggeli harangszó a havas háztetők fölött, csillogó lombokon keresztül végig a falun, hogy elenyészsen kint valahol, hólepte fehér mezők uttalan pusztaságain.

Az öreg tisztelendő ur még egyszer szerencsét kívánt a templomajtóban, a két jó barát is elbucszott, erősen megszorították a kicsi remegő asszony kezét, a kit úgy emelt fel

az ura a karján a szánkó ülésre, a puha, meleg bundák közé. Amazok hárman megállottak ott az ajtóban és úgy néztek utánok, a meddig csak láttak. Nem érezték, hogy fájnak. Annak az egyptár embernek a boldogsága átjárta tagjait s mintha a napi gondok között megkérgecsedett lelkükbe betévedt volna valami késői sugár az elmúltakból. Töredéke egy szép mesének, megsárgult viaszvirág koszoru, vőlegényi bokréta a rámas üveg alatt

A harangozó még mindig csengett. Mint egy láthatatlan nagy madár, úgy repült velük. Olykor mintha megült volna az utszéi havas gallyakon és megrázta volna fölöttük a fát. Fehér lett a szánkó, a lovak, fehér lett a kicsi asszony sapkája, a puha szőke haja, A kocsis piros kendőt kötött a lovak füle mellé, az is fehér lett a zuztól.

A fiatal asszonynak eszébe jutott valami, megborzongott egy kicsit, de aztán csak odavonta az ura kezét az övébe, az összekulcsolt ujjai közé. Minden bevezetés nélkül mondta:

— Olyan sötét volt a templomban...

A férfi kedveskedve nézett a szemébe:

— Nekem nem volt sötét babuskám — és megszorította a felesége kezét.

Az asszony beszélt megint:

— Vajjon mit csinál otthon Klárka? Fog-e úgy szeretni, mint eddig?

A férfi fürkészőleg nézett az asszonyra és arczára árnyék borult:

— Maga megint tépelődik.

— Nem, nem! — kacagott az asszony, nagyon boldog vagyok! És odahajtotta a fejét az ura széles mellére. A szemét is behunyta, hogy ne lássa azt a hideg, örök egyforma fehérséget.

Betértek az erdőbe. Hangos csipogással fogadta őket egy sereg piros-kék madár.

— Kell-e ennél szebb nászinduló? kiáltott fel a férfi és megint ragyogott a szeme.

Az ut idekint még puhább volt, mint a szántóföldeken keresztül. Végig a tisztásokon hallhatólag suhogott a fagyos avar. Oldalt a sűrűségből félénk kíváncsisággal nézettek ki

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy elismert jó minőségű borainkat a borivóközönség nagyobb kényelmére palaczkokban is forgalomba hozzuk s a jobb fűszerüzletek és kiskereskedések útján árusítjuk, minden palaczk czimkéje, kupakja s dugója a mi cégünkkel van ellátva.

BORAINK VALÓDISÁGÁÉRT TELJES SZAVATOSSÁGOT VÁLLALUNK

Kiváló tisztelettel

ERMELLÉKI és NAGYVÁRADI IPAR és KERESK. R. T.
 BORKIVITELI OSZTÁLYA

Telefon 206.

Nagypiacztér 10. szám.

Telefon 206.

Választások előtt.

Az alkotmányos küzdelem árjában uszik az egész ország. Az ország minden kerületében lenn tartózkodnak a jelöltek és ismertetik álláspontjukat, politikai hitükről nyilatkoznak és várják a polgárság ítéletét. Legújabb értesüléseink a választási mozgalmakról a következők:

Nagyváradon.

A tegnapi nap eseménye az idegen katonák megérkezése.

Az ellenzék tegnap este a Réten tartott nagyszabású gyűlést. A hangulat állandóan lelkes volt.

Az ellenzéki polgárságnak ma vasárnap nagy napja van. Jelöltje Barabás Béla dr ma tartja *programmbeszédét*. A polgárság nagy előkészületeket tett Barabás fogadtatására. Így a jelölt iránt táplált bizalom külsőképen is fényes módon nyer kifejezést. Barabás fél 10 órakor érkezik meg Nagyváradra Aradról. A polgárság testületileg vonul ki elébe az állomásra. A gyülekezés reggel 8 órakor lesz a 48-as népkör párhelyisége előtt. Itt gyülekeznek a kocsik, úgy szintén a banderisták is. Az indulás háromnegyed 9 órakor lesz. A bandériumot mely mintegy 100 tagból áll, Papp Imre mezőbíró vezeti. A vasutnál Szokoly Tamás, a függetlenségi párt elnöke fogadja. Ezután megindulnak lépésben a városba, a Fekete Sas szállóba, hol Barabás szállani fog. Barabás kocsiját délczeg magyar ruhás legények veszik körül lóháton.

Barabás programját délelőtt fél 11 órakor mondja el a *tüzoltó őrtanya udvarán*. Délben szükkörű ebéd lesz, délután Barabás meglátogatja Várad-Velence és a Rét polgárságát. Este a 48-asok bálja és pártvacsera zárja be a mozgalmasnak ígérkező napot, melynek hatásától sokat vár az ellenzék.

Felhívás a rend fentartására.

Óhajtandó, hogy az alkotmányos küzdelem teljes rendben és minden komoly zavar nélkül menjen végbe. Ezt óhajtja minden párt s hiszszük, hogy minden választó is. Az egyesült

ellenzék vezérő bizottsága a következő felhívást bocsátotta ki a rend fentartása érdekében:

Felkérjük az összes függetlenségi érzelmű polgárságot, hogy úgy a programmbeszéd megtartása alkalmával, mint általában az egész választás tartama alatt példás rendben viselkedjék, mert a rend fentartása minden párt tagnak *becsületbeli kötelessége*.

*Az egyesült ellenzék
nagyváradai vezérő bizottsága.*

A választási elnök hirdménye.

A választópolgárok tájékoztatása céljából Mezey Mihály választási elnök hirdményben tudatja a szavazó helyiségek elosztását s a szükséges tudnivalókat. A hirdmény teljes szövegében a következő:

Nagyvárad város központi választmánya az 1905. évi február hó 15-ik napjára egybehívott országgyűlésre küldendő képviselő választásának határidejét 1905. évi január hó 26-ik napjának délelőtti 8 órájára, helyiségül a »Fekete Sas« fogadó emeleti részét tüzte ki és a választás vezetésével engem bizott meg. E megbízatásomból folyólag szükségesnek találok, hogy a szavazatszedő küldöttségek helyiségeinek és az azokhoz vezető be és kijárásoknak beosztását, különösen az egyes pártok tartózkodási helyére vonatkozólag, e pártok bizalmi férfiainak meghallgatásával sorshuzás alapján eldöntött megállapodásokat, valamint a választás színhelyén a rend fentartására vonatkozó intézkedéseimet, alantakban a tisztelt választópolgárok tudomására juttassam.

A szavazatszedő 1-ső küldöttség elnökletem alatt a »Fekete Sas« emeleti 20. számú szobájában, a II-ik küldöttség Sipos Orbán ur elnökletem alatt a fogadó emeleti hátsó éttermében fog működni. Az 1-ső küldöttség előtt fognak szavazni Olasz, Velence és Csillagváros összeirt választói, a II-ik küldöttség előtt pedig Ujváros, Külváros és Váralja összeirt választói.

Miután előreláthatólag két, esetleg három jelöltre fog szavazás történni, a pártok elhelyezése és azon ut, melyen a választók a szavazatszedő küldöttséghez juthassanak, következőképpen állapítottam meg:

A szabadelvű párthoz tartozó választók a Fekete Sas fogadó Kossuth-utca felőli kapujánál tartózkodnak, a hátsó lépcsőn jutnak

fel az emeletre és a 23-ik számú szoba ajtaján mennek be, a második küldöttség előtt szavazók a 22. és 21. számú szobákon át az utóbbi szobán nyíló ajtón lépnek a küldöttség elé, szavazás után a 22. számú szoba ajtaján át távoznak; az 1-ső küldöttségnek szavazók pedig a 21-ik számú szobából a nagytermen átmennek és innen lépnek a küldöttség elé, szavazás után ugyanezen ajtón a nagytermen át távoznak.

A függetlenségi és a 48-as párthoz tartozó választók a fogadó Szent László-térre néző kapujánál tartózkodnak, a fölépcsőn jutnak fel az emeletre az 1-ső küldöttség előtt szavazók a nagyterem előszobájából nyíló 18-ik számú szoba ajtaján mennek be és a 19-ik számú szobán keresztül lépnek a küldöttség elé, szavazás után a 20-ik számú szobának az előszobára nyíló ajtaján át távoznak; a II-ik küldöttség előtt szavazók végig mennek a nagyterem hosszában elnyúló folyosón és erről lépnek a küldöttség elé, szavazás után ugyanezen ajtón és folyosón át távoznak.

A szociáldemokrata párt választói, a Szent László-térnek azon részén fognak tartózkodni, hol a Szent László szobor áll, a szavazók a fogadó Szent László-téri kapuján át ugyanazon uton jutnak a küldöttségekhez, a mely a függetlenségi és 48-as párthoz tartozók részére fentebb kijelölve lett.

A pártok vezetőit és rendezőit felkérem, hogy e beosztás szigorú megtartását, a szavazók utbaigazításával előmozdítani sziveskedjenek; különben könnyebb tájékozás végett a helyiség bejáratai felett jelző táblákat állítottam. A küldöttségi termekhez vezető szobák fűtése és világításáról gondoskodtam.

Ugy a belső, valamint az utcái külsőrend fentartására a városi rendőrség és a katonaság fog alkalmaztatni. Felkérem a választópolgárokat és felhívom a nagyközönséget, hogy a rend fentartására vonatkozólag a rendőrség figyelmeztetéseinek engedelmeskedjék s ezáltal minden viszályt vagy kellemetlenséget elkerüljön.

Végül az 1874. évi XXXIII. t. cz. 59. és 70. §§-ai értelmében közhírré teszem, hogy az 1-ső szavazatszedő küldöttséghez helyettes elnökül: Huzella Gyula urat, helyettes jegyzőül: dr Teleszky Béla urat, a II-ik szavazatszedő küldöttséghez helyettes elnökül: Mihelyi Adolf urat, helyettes jegyzőül: dr Wavrek Kálmán urat osztom be; a képviselőjelölt ajánlatát pedig f. évi január hó 25-én d. e. 9—12-ig la-

az özikék. Távolabb kócos fekete varju szundikált egy kiálló száraz gallyon.

— Gyászmadár, — mondta az asszony, mért nem tudtuk elkerülni.

A férfi nevetett s minden teketória nélkül összevissza csókolta az asszonyt:

— Babonás kis jószág! Hogy tud eszébe jutni ilyesmi, most!

A keskenyülő erdei ut szélén föltűnt a tornyos, faragványos szép ház, aggancsokkal kirakott homlokzatával. A karsu, magas kéményekből hivatogó, kékes füst szállongott.

— Itthon vagyunk! ugrott ki a férfi a szánkóból s átfogta az asszony derekát, hogy leemelhesse. Az gyöngéden szabadkozott. Klárikát látta futni elébök a folyosó végéről.

— Aliz kisasszony! sikoltzott a kis szőke leány. Kibomlott haja körülcsapkodta arcját. Gyerekesen fölkapaszkodott a fiatal asszony nyakába s mig tekintete oldalt találkozott apjával, kimondhatatlan kedvességgel ejtette ki: — Mama, édes mama!

II.

Valóság volt hát minden, nem álmódott. Érti, hogy karjai husból, vérből valók, a tükröből az ő arca néz vissza rá. Kicsit sápadtabb, kicsit ábrándosabb talán, olyan a hogy egykor a bálészakák után való másnapot megálmodta, emlékeivel, jóleső, édes bágyadtságával együtt.

Pedig nem tudott aludni. Nyitott szemmel bámult a sötétségbe, pillái remegtek a megerő-

tetéstől. Ezernyi kép, tarka zürzavaros váltakozott előtte hihetetlen gyors egymásutánban s a vége mindenütt: a fehérrasszony, a kit az esküvőjük reggelén látott meg. Ah, jól emlékszik rá oldalt az első padsorban, jobbról. A templom sötét volt, szürke, csak az ő alakja volt olyan bántóan fehér. Nem merte megkérdezni, hogy kicsoda. Várta, hogy odajön hozzá, a kezét nyújtja, — de nem tudja hová lett.

A kurta délután alkonyatra vált, körül a szobában egyre homályosabb, sötétebb lett minden. A nagy ebédülő nehéz szekrényei, a komor, magas székek, a képek a falon, a kicsi himzett párna a divánszögletben. A vastag hasábták nagyokat pattogtak az ezüst diszítésű, nyitott tűzhelyen. Magasra szökött olykor a láng, sziszegtek az apró lángnyelvek.

Hideg szél süvített odakin, végig az erdőn. A jégcsapos havas gallyak egymáshoz verődtek, zörgött, recsegett az ág, ugyan hova bujnak előle szegény kis özikék? Remegve, félve, egymást melengetve? A párjára, az édes mára gondol ő is. Csak egy szőnyegajtó választja el őket egymástól, nincs egyedül, érzi. Hallja a lépéseit, a tolla szerzegését, amint sietve szántja a fehér papirozt. Dolgozik, aztán bejön hozzájuk...

A kicsi Klári addig-addig hallgatta a mesét, mig elaludt a divánszögletben. Álomba ringatták a mesemókuskák, azt se várta, mi lett belőlük.

A feje féloldalt billent, kicsattanó piros száján sebesen járt ki s be a lélegzet. Gőndör,

szőke haja körülfogta arcját, olyan szép volt, hogy az asszonynak önkénytelen összeszorult a szive: szegény édesanyja! — Arra a másikra, a meghalt asszonyra gondolt.

Leült a diván mellé, egy kis zsámolyra és két kezébe támasztotta fejét. Egyszerre felugrott és figyelni kezdett: mintha hármán lélegzenének! Ő visszafojtotta a magáét és mégis úgy hallotta, hogy rajta kívül még ketten vannak a szobában.

Gyorsan pár darab fát dobott a tűzre. A parázs kialvófélben volt már, nehezen gyulladt föl s a mint szította volna, — egyszerre oldalt tekintett.

Csaknem fölkiáltott. A zsámolyon, ugyanazon a helyen, a hol ő ült, — meglátta a fehér asszonyt.

Az ablakon besütő hold sápadt világában ruhája széle egybe olvadt a kislány világoskék ruháskájával.

Aliz minden izében remegve gyújtotta meg a nagy csilláros ebédülő lámpát. A világosságra Klárika megdörzsölte a szemét és felébredt. A zsámolyon már nem ült senki.

— Óh, süss, süss fel édes nap, jöjj drága reggel! — sóhajtott az asszony százszor is, a mint mereven, mozdulatlanul, nyitott szemmel feküdt a magas diszes nyoszolyában, ugyanazon a helyen, a hol alig egy éve az a másik...

Egyszerre ismerni kezdte a fehér asszonyt.

Hideg alakja köztük volt mindig. Szomo-

kásomon, a választás napján reggel 7 órától fél 9 óráig a Fekete Sas fogadó 20-ik számú szobájában veszem át, a hol a választási eljárás megnyitása is történni fog.

Az 1899. t.-cz. 159. §-ában előirt kötele-ségemhez képest közhirre teszem, hogy a zár-óra alatt jelentkező szavazókat mindkét pártról a nagyterembe fogom irányítani, a nagyterem ajtajai a záróra elérkeztek bezáratnak és csak a nagyteremben elkülönített választók fognak már szavazásra bocsáttatni.

Kelt Nagyváradon, 1905. január hó 20.

Mezey Mihály,
választási elnök.

A megyében.

A magyarországi kerületben dr. Dési Géza kormánypárti jelölt, most járja végét kortesut-jának. Désinék eddig nincs ellenjelöltje. Most már a kerületben a legkisebb zavargás sem fordul elő. Désit alighanem egyhangulag vá-lasztják meg.

Az élesdi kerületben mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták Farkasházy Zsigmondnak ellenzéki programmal való jelölését. Fokozza a lelkesedést, hogy Farkasházyt maga a kerület népszerű földesura Zichy Jenő gróf támogatja. Élesden, a kerület központján, hol pénteken tartotta programbeszédét Farkasházy, szintén erőssé tette az ellenzékét. Zichy gróf ajánló beszéde is nagy lelkesedést keltett. Mint érte-sülünk, Farkasházyban igen erős ellenfélre ta-lált Telegdy József, kinek pártja aggódva néz a választás elé.

A kormány és a nemzetiségek.

Miskolci választóihoz intézett program-beszédében Tisza István gróf miniszterelnök tiltakozott azon vád ellen, mintha paktálna a nemzetiségekkel és kijelentette, hogy pártjában nincs helye azoknak, akik nemzetiségi program alapján választatnak meg.

Félhivatalos lapja: a »Nemzet« enyhített e kijelentésén annyit, hogy ez — nem szól a szászoknak.

Most pedig egyik kormánypárti újságíró: Szóts Pál, mint képviselőjelölt, a szászok közt olyanokat beszélt, hogy a *népoktatási javasla-ton a szászok kedvéért változtatni* fognak.

Ime a jelentés:

Az *alvinczi* kerületből írják a következő figyelemre méltó dolgokat: Szóts Pál jelölt ez idő szerint beutazta kerületének összes nagyobb

községeit s mindenütt az illető szász lelkészhez is fordult támogatásért. Egyik lelkész megkér-dezte a jelölttől, hogy milyen álláspontot foglal el a népoktatási javaslattal szemben. Szóts azt válaszolta, hogy *megigérheti, hogy a javaslat nem lesz hátrányos a szász iskolákra nézve. Oly változások fognak történni a javaslaton, melyek a szászokat ki fogják elégíteni.* E vál-tozásokról való megállapodások provizórikusan már elkészültek, főként a magyar nyelv órák száma nem lesz túlságosan magas. Egyebekben — mondotta Szóts Pál — nemsokára egyik szász képviselő fog megjelenni a kerületben, aki majd részletesen fogja ismertetni a népok-tatási javaslaton ejtett változtatásokat.

Ez a tény homlokegyenest ellentétben áll Tisza beszédével és arra vall, mintha mégis lenne valami paktumtéle?

Jó lenne, ha a miskolcziaiak újra megkér-deznék érdemes jelöltjüket.

Tisza a terrorizálás ellen.

A belügyminiszter a választásokra vonat-kozólag január 18-iki kelettel körrendeletet bocsátott ki, melyet a székesfőváros tanácsa falragaszokon tesz közzé. A körrendelet szó-szerinti szövege a következő:

»Az ország több részéből érkező jelen-tések arra mutatnak, hogy egyes választókerü-letekben rendszeres kísérlet történik az ellen-vélemények terrorizálása és egyes képviselő-jelöltek körmenetét, programbeszédeit vagy pártgyűléseket fenyegető magatartásu tömeg igyekszik megakadályozni, mely alkalommal több helyen tettelegességek is követték el. A szabad vélemény nyilvánításának és a választói jog gyakorlásának ezen durva megsértésével szemben az a parancsoló köteletség hárul az állami hatalomra, hogy a közrendet és a leg-szebb honpolgári jog gyakorlásának szabadsá-gát feltétlenül biztosítsa. Minden oly község-ben, amelyben ennek szüksége mutatkozik, falragaszok, vagy más alkalmas módon és a nép által is értett nyelven meghirdetendő fel-hívás bocsátandó ki az elsőfokú hatóság által a lakossághoz, melyben komolyan kell azt fi-gyelmeztetni, hogy az alkotmányos élet egyik alapfeltételét képező szabad véleménynyilváni-tási jogát mindenkinek tiszteletben tartani és bárminő fenyegetéstől vagy erőszaktól tartóz-kodni minden szabadságszerető magyar em-bernek honpolgári kötelessége. S egyuttal

köztudomásra kell hozni, hogy más politikai pártállásuakkal szemben fenyegető magatartást tanusító, vagy éppen tettelegességre vetemedő csoportosulások kárlehetetlen szigorral s ha kell, fegyveres erő alkalmazásával is szét fog-nak oszlatatni. Az illetékes hatósági közegeket pedig személyesen felelőssé teszem az iránt, hogy a személy és vagyontbiztonság, valamint a szabad véleménynyilvánítás elleni büncse-lekményekért törvényes hatalmuk legerélyesebb felhasználásával fogják megakadályozni, illető-leg megtorolni és a választási küzdelem sza-badságát veszélyeztető csoportosulásokat ha kell, karhatalommal is széjjel oszlatják.

A többség.

»A nemzet többsége« czimmel aktuális röpirat jelent meg dr. Ludwig Rezső fővárosi ügyvéd tollából. A statisztikai adatok meg-dönthetetlen bizonyítékaira támaszkodva dr. Ludwig, kimutatja, hogy a kormány numerikus többsége a parlamentben nemcsak nem kife-jezője a magyar nemzet közvéleményének, de még csak számbelileg sem képviseli a választó-közönség többségét. Mig ugyanis a kormány-párt csak 390 ezer választót képvisel, addig a »kisebbségben« lévő ellenzék 490.000 vá-lasztót küld a parlamentbe. Eredménye ez a választókerületek ama tarthatatlanul igazságtal-an beosztásának, hogy míg a szegény, műve-letlen és nemzetiségek lakta felvidék és Er-dély 6'2 millió lakosa 180 képviselőt küld a parlamentbe, addig a művelt, gazda és magyar Duna-Tisza köze és Dunántul 6'3 milliónyi lakosságát csak 135-en képviselik. Még elszo-moritóbb e kép, ha figyelembe vesszük, hogy a kormánypárti képviselők túlnyomólag a nem-zetiségi kerületekből telnek ki. Az egész or-szágbán a kormánypárti képviselők száma 59 százalék, a tót nyelvterületen azonban 65 szá-zalék, a ruténe 71'5 százalék, az oláhon 82 százalék, a németen 86'5 százalék és a szerben 91 százalék, — addig a magyar nyelvterület csak 48'4 százalék kormánypárti képviselőt ad.

Az országból.

Az ellenzék vezérlő-bizottságában ma Tóth János, Thaly Kálmán, Szederkényi Nándor és Semsey László intézik az ügyeket. Ülése-zett a választási visszaélések ellenőrzésére ki-küldött komiszió és dr. Mátyus Arisztid el-nöklete alatt Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert ma is kinnt jártak az országban. A füg-getlenségi pártelnök Polónyi Gézával együtt Kézdivásárhelyre utazott. Apponyi Temesme-gyében tartózkodik.

Mai hireink a választás előkészületeiről itt következnek:

Csákován — írják nekünk — ellenzéki eddigelő két jelölt volt: Kabdebó Gergely al-ispán, akit rendkívül hüvösen fogadtak min-denütt a választók és Bredán György román nemzetiségi. Az egyesült ellenzék Daniel László kanaki földbirtokos személyében jelöltet állit.

Uj-aradon Philipp János függetlenségi je-lölt tegnap tartotta meg programbeszédét a nagyvendéglő helyiségében. A programbeszéd meghallgatására, daczára a nagy hidegnek, vagy 800 választó gyűlt egybe.

Csánytelekről jelenti, hogy dr. Tasnády Antal szentesvárosi főügyész tegnapelőtt dél-után ünneplések között vonult be Tömörkény községbe. Beszédét a községháza udvarán akarta elmondani, a hol Puskás Gábor, a csány-teleki negyvennyolczas kör elnöke üdvözölte. Dr. Tasnády Antal belekezdett programbeszé-dének elmondásába, de nem fejezhette be, mert fűtyülni, tombolni, orditozni kezdtek; dr. Hollósy István csongrádi szolgabíró, aki a hatóság ré-széről volt jelen, hiába intette csendre a tö-meget, nem használt semmit. Tasnády nem fejezte be beszédét, mert a tömeg továbbra is megzavarta. Tegnap délelőtt Csányteleken meg-ismétlődtek a tegnapi jelenetek. Délelőtt u. i. Tasnády a piac téren összegyűlt választók előtt mondta el programbeszédét. A szolgabíró azonban elővigyázatból 15 főből álló csendőr-csapatot rendelt ki, Bogdán csendőrmester vezetése mellett. A csendőrök a nép közé lo-vagoltak és szétoszlatták a zavargó

ruan megült az ablakpárkányon, simogatta a kis lánynak haját, rendezgetett a szobában ész-revéltlenül.

Tavaszi is lett e közben. Aliz szinte már meg is szokta, hogy sohse aludjon éjszaka. Nyitott szemmel virrasztott, olykor már beszél-getett is a fehér asszonynyal.

— Téged jobban szeret, mint engem sze-retett, — mondta az árnyék. Ne csókold any-nyit. — vigyázz . . .

És rálehel.

Valami különös érzés volt abban a lehel-letben.

Mintha egy csomó lesárgult, nyirkos le-velet, elszáradt, penészes virágot dobtak volna rá. Ah, mi lett volna az egyéb, mint az enyé-szet! . . .

III.

Addig beszélt neki az ura, míg ráhagyta magát venni, hogy elmenjen valahova. Embe-rek közé, zajos, eleven társaságba. Megvette neki a szép selyemruhákat, csipkés kalapokat, egész halom virágot czipeltek utána, hogy csupa rózsza, csupa illat lett a kis első osztályu fülke, a hova beszálltak.

— Meggyógyulsz drágám! — suttogta bol-dogan a férfi s a forró, tüzes lehelletével igye-kezett melengetni azt a mindig hideg kis kezét. Meggyógyulsz . . .

. . . Egy hétre rá történt. Egész nap esett az eső, különös szürke fellegek jártak az égen. A Klárka szobája le volt függönyözve, ma már kétszer hozták ki az orvost.

Atázott vékony czipőkben, csapzott vizes hajjal csak megállott Aliz a folyosón: itt va-gyok . . .

Az ura nem tudott hova lenni:

— Szent Isten, hát visszajöttél! . . .

— A kis leány beteg, tudom . . . Kérlek édesem, adass másik ruhát.

Nem-remegett, nem volt sápadt, inkább lázas, ahogy maga elé kötötte nagy fehér házi kötőjét.

Engedjétek hozzá . . .

A szegény ura kétségbeesetten igyekezett lebeszélni:

— De hát ilyen betegen, ilyen gyön-gén . . .

Az asszony szinte ingerülten szakította ki magát a férfi karjaiból:

— Siessünk, engedjétek!

Egy heti viaskodás, — egy heti lázas munka, — egy heti kétségbeesés és — Klár-rika meg volt mentve.

És a fehér asszony nem jelent meg többé.

tömeget, de a zavargók közül többen ellenszegültek. Erre 8 férfit és egy asszonyt, név szerint Horvát Ferenczné született Gemes Annát s a csányteleki Szociálista női Kör elnökét letartóztatták. Így nehezen sikerült Tasnádynak elmondani programbeszédét csendőrszuronyok között.

UJDONSÁGOK.

Dr. Steinberger Ferencz temetése.

Impozáns módon nyilvánult meg a részvétel dr. Steinberger Ferencz kanonok, a váratlanul elhunyt főpap tegnapi temetésénél. A kik szerették, akik tisztelték; az egész város mindentársadalmi rétege képviselve volt a temetésnél.

Ott voltak: dr. Radu Deméter gör. kath. püspök, Vinkler József felsz. püspök, Laurán Ágoston, Medvigy Mihály táblai tanácselnök, Palotay László, Bunyitay Vincze, Grócz Béla, Fetser Antal, Bundala Mihály kanonokok, dr. Jordán Károly apát, Nogely István, Dencs János tb. kanonokok, a budapesti papnevelő képviseletében dr. Hanauer István és dr. Glattfelder Gyula, Rimler Károly polgármester, Hlatky Endre, Kupler Antal ezredes, a káptalani tisztikar részéről: Papp Imre, Kacsvinszky Andor, Südy Bertalan, Megi Ákos, Óváry Sándor, Jancsó Lajos, Kaszil Sándor, Székely Sándor, Török László, Zionka Jenő, Piacsek Sándor, Tölgyessy Sándor, Sággy Sándor, Ferdényi Olivér, Böhm György, Réthy László, Berényi Sándor, Imrik László, dr. Imrik Gusztáv és dr. Krüger Aladár; továbbá Réz Mihály, Stark Gyula, Olasz Elemér, Stauber József főreáliskolai igazgató, Erőss Rezső, Kovács Béla, ifj. Kugler Albert, dr. Hoványi Gyula, dr. Hoványi Géza, Sztarill Sándor, báró Gorup Arthur, Lopusny Gyula, dr. Lindenberger János, Bozóky Béla, Sárkány József, Léky Kornél, dr. Némethy Gyula, Halász Gyula, Csicsay Alajos, Böszörményi Géza, Andrányi Gusztáv, Weiterschütz János stb.

A temetési szertartást a háznál Széchenyi Jenő apát-kanonok végezte segédlettel. Megható volt, mikor a téli nap fagyos sugaraiban a fekete egyházi ruhák közepette kiragyogott a feltámadás jelvénye s a növendékpapok ajkáról felzúgott a »Circumdedeunt me« megérző dallama. Egyházi és társadalmi életünknek sok, sok szép reményét zárta magába az a koporsó; méltó, valóban méltó volt érette mély gyászt ölteni. De a gyász fölött is ott volt a vigasz: a feltámadás jelvénye.

Beszentelés után a székesegyházba vitték a koporsót, a hol Széchenyi Jenő gyászmisét mondott az elhunyt lelki üdvéért; ugyanakkor a templom valamennyi oltáránál gyászmisét mondottak; közben a székesegyházi énekharasztszónéket adott elő.

Mise végeztével a temetési menet megindult, a káptalani tiszték tették föl a koporsót a gyászkocsira. Harangok zugása, a város mély-séges részvéte közepette vonult végig a menet Schlauch-téren, a Fő-utcán s a Szent László-téren keresztül, a Rulikovszky-temetőig. Édes anyja mellett helyezték a nemes szívű főpap tetemeit örök nyugalomra, maga építtette sírboltjában. Fetser Antal apát-kanonok még egyszer beszentelte a koporsót — s a mi mulandó volt Steinberger kanonokban, minden az enyészete, a sír lett.

A gyászkocsin egyetlen koszoru volt, széles fehér szalagján arany betűs felirattal:

Felejthetetlen kormányzóknak — a központi papnövelde előjárói és növendékei.

A többi szebbnél-szebb koszoru külön volt elhelyezve egy koszoru kocsira; szalagon a következő felirások voltak:

Az uradalmi tisztikar — hálája jeléül.

Szeretett elnökünknek — a kath. tanügyi tanács.

Felejthetetlen emlékednek — szatmári jóbarátaid

Szeretett öcscsének — Józsi, Jani és Róza.

Hálás szeretettel — János és Anna.

Szeretettel őrzik emléked — Tóth Pistáék.

Szeretett Ferikének — a Lukács-család.

A díszes temetést Germán Károly Kegyelet temetkezési intézete rendezte.

T Á J É K O Z T A T Ó.

Jan. 22. Képviselői beszámoló.

Jan. 29. Kath. Kör közgyűlése.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. Károly Irén Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárőnnepélye (estély.)

* **József főherceg állapota.** Fiuméből táviratozzák, hogy József főherceg állapotáról tegnap reggel 9 órakor dr. Kiselják a következő orvosi jelentést adta ki:

»Ő császári és királyi Fensége az éjjel keveset aludt. Állapota változatlan.

* **Kitüntetések.** Ő Felsége a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére Szentgyörgyi Lajos honvédelmi miniszteriumi miniszteri tanácsosnak és Láner Gyula, miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott ugyancsak honvédelmi miniszteriumi osztálytanácsosnak, kitűnő és sikeres szolgálataik elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen, továbbá Mészáros Károly, Pápa város polgármesterének, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét s végre Kossey Elek árdánházi görög kath. esperes-lelkésznek buzgó és közhasznú működése elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

* **A városi villamostelep baja.** Nagyvárad város villamos telepfelügyelő bizottsága ma, vasárnap délelőtt 11 órakor ülést illetve helyszíni szemlét tart a villamos telepen. Az ülés célja, hogy a telep kiskazanának falazatánál talált hiányok megállapíttassanak.

* **Horvát katonák Nagyváradon.** A 37. József-ezrednek utolsó csapata is elhagyta tegnap délelőtt Nagyváradot. Teljes felszereléssel, pokróccsal a bornyukon, indultak el. A József-ezredet Erdélybe s Szilágy megye egyik másik kerületébe vitték. Megérkeztek helyettük a horvát katonák s tegnap már ellepték a főbb utcákat. A zöld hajtókás tiszték a kávéházakat keresték fel, a katonák pedig csoportokban tekintették meg a várost. Akad köztük egy pár, aki beszél magyarul.

* **Védekezés a tavaszi árvizek ellen.** Már évek óta nem volt nálunk tavaszi árvíz; szerencsésen elkerültük ezt a veszedelmet, amely nem csak százezreket nyel el védelmi munkálatok címén, hanem még sokszor a gazda minden reménységét is tönkre teszi. Az idén azonban aligha kerüljük el a bajt, mert a hegyek között van elég hó s ha gyorsan olvadásnak indítja a tavaszi idő, az áradás a nyakunkra ömlik. A földmívelésügyi miniszter minden évben még a tavasz beállta előtt körrendeletben hívja fel a hatóságok figyelmét a tavaszi árvizekre. Már megérkezett a miniszter leirata Nagyvárad városához és biharvármegyéhez, amelyben esetleg szükséges árvízvédekezés sikerének biztosítására teendő intézkedéseket ajánlja figyelmükbe.

* **Rabló támadás.** A nagy hideg és a törvény iránti tisztelet meglazulásának mind

komolyabb következményei lesznek. Így Korda Andor m. csékei földesur birtokán letelepített magyar gazdákat és telepeseket nagyon megrémítette egy tegnap éjjel elkövetett rablótámadás. Szathmáry János György telepest tegnap hajnalban álmából felzörgették. A gazda nagy fiával együtt kiment megnézni a nagy zörejt, mire egy négy tagból álló rablóbanda vette őket körül, pénzt követelvé tőlük. Szathmáry nem adott. Erre a rablók megtámadták a gazdát és fiát. Egyikőjük a gazdára lőtt, a másik bottal akarta leütni fiát, szerencsére a golyó nem talált az ütés pedig elcsuszott. Szathmári elsütötte a régi fegyverét, az egyik rablót megsebesítette mire mindnyájan megugrottak. A csendőrség keresi a tetteseket.

* **Szapáry Gyula gróf halála.** Gróf Szapáry Gyula halálának híre, amely a késő éjjeli órákban érkezett Budapestre, széles körben nagy részvétet keltett. Szapáry gróf halála hosszas szenvedés után 20-án este fél 7 órakor következett be a halotti szentségek felvétele után Abbáziában. A halálhír vétele után Budapesten a nemzeti kaszinóra amelynek igazgatója volt, a parlamentre, a szabadalvúpartkörre és sok más középületre kitűzték a gyászlobogót. Ő Felségével a gyászhirot tegnap délelőtt közölték, aki táviratban fejezte ki részvétét és Apponyi Lajos magyar udvarnagyt megbízta a temetésen való képviselettel. A gyászoló családhoz igen sok részvétirat és távirat érkezett. Többek között a kormány valamennyi tagjától, báró Roszner Ervin fiúmei kormányzó és neje Forgách Klótild grófnő tegnap délelőtt látogatást tettek a gyászházban és a kormányzó saját palotáját ajánlotta fel a ravatalozás helyéül. A család megköszönte a szíveséget, de nem fogadta el, mert csakhamar utnak indítják a holttestet az elhunyt gróf Szalók-Taksony birtokára. A holttestet ma vasárnap délután 2 órakor szentelik be Abbáziában és Szalók-Taksonyba viszik, hol 24-én délután a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

* **A Réti Polgári Takarékszövetkezetében** a befizetések nem csütörtökön, hanem január 25-én szerdán d. e. 10—12 és d. u. 4—6 óráig tartanak. Balogh Károly, titkár.

* **Uj magyar báró.** Ő Felsége meaubergi és hohenstein báró Sardagna János hernádvecsei földbirtokos, valamint törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot adományozta, díjmentesen.

* **Elhunyt városi tisztviselő.** Részvétellel értesülünk, hogy Stégar Gyula városi tisztviselő, a katonaugyosztály nyilvántartója, Kolozsvárott tegnapelőtt elhalt. A szegény ember honvéd tiszt volt s miután kilépett, került Nagyvárad város szolgálatába. Excentrikus természetű daczára buzgó, szorgalmas tisztviselő volt, míg egy évvel ezelőtt súlyos agybajjal gyógykezelés alá került. A kolozsvári állami elmeorvóintézet igazgatósága értesítette Nagyvárad városát volt tisztviselőjének elhunytáról. Béke poraira!

* **Ipari munkások jutalmazása.** A kereskedelmi miniszter még a múlt évben elhatározta, hogy azon ipari munkásokat, akik ipari szaktoglalkozásukban hosszabb időn át dolgoztak, 100—100 koronás jutalomban részesíti és elismerő oklevéllel tünteti ki. Mindez ideig azonban ez az eszme nem volt megvalósítható. Pár nappal ezelőtt érkezett le a miniszter rendelete Nagyváradra, amelyben tudatja, hogy a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara által tavaly előterjesztett munkások közül négyet részesít ez alkalommal jutalmazásban. Az e

czélra szükséges összeget a kamara részére kiutalta, a diszes elismerő okleveleket pedig későbbben fogja leküldeni.

*** A belfenyérik Bunyitay kano-nokhoz.** Jó tett csak akad a mai önző világban is, de a hála régen mostohája lett a jó tettnek, pedig szebb pár nincs a világon, mint karöltve látni a jó tettet és hálát. *Belfenyér* községben van egy iskola, melynek homlokán ott ragyog ez a két arany szó: *Istenemnek — Fajomnak.* Az egész intézet egy darab szivből épült, szivből, mely Isten és a magyar faj szeretetével van tele. Szent Vincze leányai működnek csendesen, mint a tavaszi lágyszó abban az intézetben s munkájuk nyomán nő a vetés, a kisdedek szívében a hit és hazafias érzés, a szülők szívében a lelket nemesítő hála.

Előadást tartottak a kisdedekkel az ünnepek alatt az intézetben s az ilyesmihez nem szokott hívek mélyen meghatva mondanak köszönetet az intézet alapítójának a szép eredmény felemelő hatása alatt. A gyönyörűen fogalmazott átirat szavai szerint

»Erős hittel bizunk azon sokat mondó két szóban, mely az óvoda homlokzatán áll, hogy ilyen nevelés után Istenfélő és jó magyar hazafiakká és honleányokká nevelődnek gyermekeink.«

Ugy is lesz! Mert az intézmény, melyben a jótékony és a hála összetalálkozott, csak nemes gyümölcsöt teremhet.

*** A hét humora.**

Választási műsor. A választások hetében a színházak műsorán a következő darabok fognak szerepelni: Nők az alkotmányban. Piros bugyelláris. Az ezres bankó. Az árendás zsidó. A pálinka. A bor. 1848 Hadak útja. Sok hű-hó semmiért. A képviselő ur. A mandátum. Pártütők. A miniszter előszobájában. Miniszterválság.

A helyettes. A képviselőjelölt:

Mondhatom, pompás maskara vagy Pista! Nem is fogják sejteni a választóim, hogy én itthon melegszenek s az inasom járja be helyettem a kerületet.

A nagyságos asszony: Csak beszédet ne mondjon az Istenért! Még okos dolgokat talál mondani s elárulja a nagyságos urat.

Iskolában. Tanító: Mondd el fiam a nevezetesebb prófétákat és vallásalapítókat:

Tanuló: és Nyíri Sándor honvédelmi miniszter, a ki Tisza Istvánt kiáltotta ki Messiásnak!

Fuss vagy fizess! Riadalom a szabadelvű Klubban.

A szolgál (beszól az ajtón): Nagyságos urak! Jönnék a gödöllői választók jelöltet keresni!

A játékosok (főlkapkodják az asztalról a pénzt): Segítség! . . . Segítség! . . . Meneküljünk!

*** A Réti nyilvános Népkönyvtárban** (Széles utczai közs. elemi fiú iskola helyiségben) a könyvkiosztás mindig vasárnap d. e. 10 órától 12-g lesz megtartva; az olvasni szándékozók mindenféle díj fizetése nélkül kaphatnak könyveket. *Balogh Károly* könyvtáros.

*** Elhunyt volt képviselő.** Mint részvétellel értesülünk dr. *Bodóky Zoltán* volt országgyűlési képviselő, a »Békés« főszerkesztője e hó 20-án meghalt. Temetése ma délután 3 órakor fog végbemenni Békés-Gyulán.

*** Elfogott gyilkosok.** A napokban megemlékeztünk arról a borzalmas gyilkosságról, melyet Dusesd községben ismeretlen tettesek követtek el. A magyar-csékei csendőrség széles körű nyomozást indított a rejtélyes ügyben, mely eredményre is járt, mert tegnap elfogták a tetteseket. Kilenczen vannak a gonoszte-

vők lefartóztatva, kik dusesdi és kistarpesdi gazdaemberek, A gyilkosok régi haragosai voltak az elhaltak s bosszúból ölték meg őket.

x Katonazene! A *Lloyd-kávéházban* ma este a **37-ik gyalogezred teljes zenekara** új- és szórakoztató műsorral nagy hangversenyt rendez. Belépődíj nincs. Kezdeté 8 órakor. Italog és figyelmes kiszolgálásokról gondoskodva, szíves látogatást kér, mély tisztelettel *Kurtág Dezső*, kávé.

x Kitüntetett nagyváradai iparos. Több kiállításon számos kitüntetés érte már *Mezey Dezső* műlakatos és *toronyóra készítő* a legtökéletesebbnek elismert kitűnő minőségű munkájaiért egy helyben, mint az egész országban. Jelenleg külföldre Törökország egyik városába *Üszkűbbe* szállított e jó hírnevű iparos az Magyar kir. kereskedelmi Múzeum ügynöksége megbízásából egy toronyórát, amelyért a legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a kitűnő fiatal nagyváradai iparosnak.

x Felhívjuk t. olvasóink szíves figyelmét *Debreczeni Lajos* jó hírű géplakatosnak a mai számunkban közölt hirdetésére.

x »Daltársulat.« a *Szabó Gyula*, vendéglőjében *Szücs Laczi* Nagyváradon már előnyösen ismert igazgató, *kitűnő társulatával* ma szombaton 21-én és a következő napokon, *Szabó Gyula körös-utcza* 1-sz. vendéglőjében, mely ezen alkalomra teljesen átletett alakítva

fényes előadást tart.

Új válogatott családi műsorral.

Előadás kezdete 9 órakor. A n. é. közönség becses pártfogását kéri, mély tisztelettel *Szücs Laczi* igazgató. Izletes étel és italokról s annak gondos kiszolgálásáról *Szabó Gyula* vendéglős gondoskodik. *Körös-utca* 1. sz.

IRODALOM.

A királyné emléke s más művek.

Nagy Lajos tanító szerkesztésében megjelent: 1. Emlékkönyv, Erzsébet magyar királyné haláláról s a 48-iki törvények szentesítéséről stb., (ára 80 fillér) 1900; 2. a Gábel Gy.-féle irvaolvasó módszerről, (ára 30 fillér) 1904 decz.; 3. Miket kell tudnia a népnek? Társadalmi (szociológiai) s erkölcsi (morális) dolgok, (ára 60 fillér) 1905 január, — az előbbi s utóbbi könyv alkalmi költeményekkel van élenkítve, melyek a kitett árak beküldése s a megrendelendő szám megnevezése után, avagy utánvétellel a szerzőtől (Lakik: Kisfűrdő utca, 483. szám alatt Nagyváradon.) megkaphatók.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: Piros bugyelláris.

Hétfő: Az aranyvirág.

Kedd: Heidelbergi diákélet.

Szerda: Fecskefészek.

Csütörtök: Ocskai brigadéros.

Péntek: New-York szépe.

Szombat: Az aszfaltbetyár.

Vasárnap; d. u. A kis püspök, este Az aszfaltbetyár.

A kis szökevény. A régi kedves operettét új kedves szereposztásban és szép sikerrel is láttuk. Nemcsak a főszereplő volt jó, hanem a többi szerep is jobbra buzgó és lelkes kezekben volt. Csak az a kár, hogy *Aradi Aranka* (Vimmired) táncza nem az a tüzes, aminek lennie kellene. Egyébként éneke is, játéka is megfelelt az igényeknek, megjelenése pedig épen bájos volt. *Hidy Irén* Carmenitája, meg kell vallanunk, várakozáson felül sikerült. Feltettük. Kis hanggal, gyöngé-

énekekkel, de fess megjelenéssel elég ügyes dolgot produkált eddigi fellépéséhez képest. *Tihanyi Miklós* (Tamarind) valóságos ezermester; komoly szerepe után tegnap humorát ragyogtatta, nagy derűtséget keltve. *Bérczi Flippere*, *Horváth Leonallója* is sokat emelt az est sikerén, de azért első komikus tehetségnek mégis csak *Szathmáry* bizonyult megint. Apró kis szerepét pompás humorral és remek maszkkal emelte magas színvonalra. *Agnelly* táncza tüzes, erőteljes. Megérdemelte érte a sok tapsot. *Békési* mint Stanley Eduárd kitűnően énekel s ötletesen tudta a szerepét előadni.

Egy volt a baj; a csekély számú közönség láttára egyesek azt hitték a színpadon, úgy sincs kit mulattatni, mulattatták hát egymást. Ez pedig bajosan van a darabban előírva.

A mai előadások. Ma két előadás lesz a Szigligeti-színházban, d. u. fél helyárral színpadra kerül a »Hajduk hadnagya« operett, este rendes helyárral mellett »Piros bugyelláris« Csepregi Ferencz népszínműve.

Az aranyvirág. Huszka—Martos közkedvelt operettje kerül színpadra hétfőn a színházban, Aradi Arankával a czimszerepben.

Az aszfaltbetyár. Faragó énekes bohózata, amely a budapesti Krisztina városi színház körnek elmúlt nyári színi idényben egyetlen slagere volt, foglalkoztatja most erősen a színház énekes személyzetét. Naponta folynak a próbák e mulatságos énekes bohózatból s az igazgató a premiért a jövő hét szombatjára tűzte ki. A szerepek mind elsőrendű kezekben vannak s ez lesz az idej színiévad tizenötödik ujdonsága.

Heidelbergi diákélet. Váradon oly osztatlan tetszéssel színpadra került »Heidelbergi diákélet« című énekes színmű kedden kerül színpadra harmadszor, az ismert kitűnő szereposztásban.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

A nagyváradai Harmonia zeneegylet ének és zenekara ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a Stabat Mater cz. dalmű begyakorlása céljából a községi polgári fiúiskola zenetermében teljes próbát tart, melyre — minthogy személyre szóló meghívók nem küldetnek ki — az összes működő tagok ezuton hivatnak meg. Nehogy a késedelem miatt a próba megkezdése akadályokba ütközzék, — a közreműködő urhölgyeket és urakat lehető pontosan megjelenni kéri az igazgató választmány.

EGYESÜLETEK.

Évi közgyűlés. A Réti Népkör a folyó évi február hó 5-én d. u. 3 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését. Tisztelettel felkéretnek e célból a tagok, hogy minél számosabban megjelenni szíveskedjenek. A közgyűlés tárgyai: 1. Mult évi jelentés. 2. Felmentvények. 3. Az alapszabályok módosítása. 4. Az 1905. évi költségvetés. 5. Tisztújítás. 6. Esetleges indítványok. Nagyvárad, 1905. január 21. *Fröhlich János*, elnök. *Magyary Jenő*, jegyző.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 22. A 48-as népkör bálja a Zöldfa-szállodában.
Január 29. Református bál a Fekete Sas nagytermében.
Február 2. A biharmegyei nőegylet álarcos bálja a Csarnokban.
Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöldfában.

Február 18. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

A hölgyek teaestélye.

A biharmegyei nőegylet tegnap este a Zöldfa szálloda nagytermében tea estélyt rendezett. A fényesen sikerült multság este öt órakor kezdődött. A teázás után táncz volt. A teát Nagyvárad előkelő hölgyei szolgálták fel.

48-asok tánczvigalma.

A »nagyvárad 48-as népkör« ma vasárnap este tartja meg a Zöldfa szálloda disztermében szép tánczestélyét, melyen részt vesz Dr. Barabás Béla a kör diszelnöke és a bál védnöke is. Az estély iránt nagy az érdeklődés már annyival is inkább mivel a független érzelmi polgárok képviselőjelöltjük iránti ragaszkodásuknak a bálon való tömeges megjelenésükkel is kifejezést óhajtanak adni.

A tánczestély kezdete fél 9 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona.

A legényegylet mulatsága. A nagyvárad Katholikus Legény-Egylet február hó 5-én a »Zöldfa«-szálloda nagytermében Zártkörű bált rendez. — Belépti-díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. — Belépti-jegy kizárólag a meghívó előmutatása mellett váltható. — Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendező-bizottság. — Kezdeté este 8 órakor. — A zenét Dula Miklós zenekara szolgáltatja.

Dr. Vucskics Gyula elnök. Kugler Albert v. elnök. Pálffy Béla igazgató. Dr. Szolnok Jenő titkár. Széles Lajos pénztárnok. Óvári Lajos ellenőr. Sikli József II. titkár. Rottensteiner István II. pénztárnok. Tóth Lajos főkönyvtárnok. Papp Ferencz I. dékán. Kauczil István II. dékán. Daka János II. könyvtárnok. Dr. Krüger Aladár vig. biz. diszelnök. Ifj. Barza József vig. biz. elnök. Pásztor Lajos vig. biz. jegyző.

Rendezőség: Arnóczy József, Barza Károly, Bujdosó Sándor, Bauer Nándor, Bene Lajos, Csiszár Lajos, Chaura Rudolf, Eisele Antal, Fülöp György, Frölich György, K. Kürti Lajos, Kállay Pál, Kotesz Károly, Krupka Ferencz, Kádár János, Nagy István, Papp Gyula, Rump Béla, Setyerov Zsigmond, Simon Károly, Sikli Lajos, Tóth János, Vajda János, Veres János.

IPARÜGYEK.

Az ipartestület közgyűlése. A nagyvárad ipartestület ez évben tartja huszadik rendes közgyűlését. Két évtized óta működik a testület s hogy mily kitűnő vezetés alatt, azt igazolja az elért fényes siker. A közgyűlésre a következő meghívót bocsájtották ki: Tisztelt Polgártárs, mint az ipartestület tagja felkérjük, hogy az 1905. év január hó 22-ik, esetleg ha a testület tagjai összességének legalább fele meg nem jelenne, akkor január 29-ik napján, bármelyik esetben d. e. 9 órakor kezdődő a Tüzoltó őrtanya termében tartandó *rendes évi közgyűlésén* megjelenni sziveskedjék; tisztelettel figyelmeztetjük, hogy az esetleg január 29-én tartandó közgyűlésre külön meghívó nem fog küldetni, — azonban a közgyűlés az alapszabály 11-ik §-a értelmében — tekintet nélkül a megjelent testületi tagok számára — multhatatlanul meg lesz tartva. Tárgysorozat: 1. Az előjáróság jelentése, az 1904. évben lefolyt működéséről s felmerült nevezetes mozzanatokról. 2. Az ezerkilencszáznegyedik évi zárszámadás és vagyon mérleg. 3. Az 1904-ik évi pénztári számadások megvizsgálatairól szóló számvevői jelentés és a pénztárnoknak megadandó felmentvényre vonatkozó javaslat. 4. Az 1905-ik évre érvénye-

sitendő költségeloirányzat. 5. Oly indítványok tárgyalása, melyek az alapszabály 11. §-a értelmében, 8 nappal a közgyűlés előtt az előjárósághoz beadva lettek. Nagyvárad, 1904. évi december hó 2-án. Az előjáróság nevében: Bertsey György, ipartestületi elnök. Fankovich János, ipartestületi főjegyző.

TÁVIRATOK.

Bizalmas jelentések.

Budapest, január 21. (Saját tud. táv.) Már valamennyi párthoz beérkeztek a bizalmas jelentések, arról, hogy milyen kilátásai vannak a pártoknak egyes kerületekben.

A beérkezett jelentésekből arra lehet következtetni, hogy most sokkal több ellenzéki képviselő kerül be a parlamentbe mint az előző ciklusban.

Forradalom Oroszországban.

Oroszországban kiűtött a katonai forradalom. Eddig nálunk csak véletlennek, vagy legföljebb egyesek merényletének tartották a pétervári ágyulóvést.

Azóta azonban kiderült, hogy berlini tudósítónk jól volt informálva és mindenestre megbízható információ alapján közlik, hogy Oroszországban kitört a nyílt forradalom.

Kiderült, hogy nem egy ágyuból löttek éles töltéssel, hanem valamenyi élesen volt megtöltve.

Hogy az ágyulóvések adják meg a jelt a vörös lobogó kitűzésére.

Berlinből jelentik:

Berlin, január 21. Pétervári közlések alapján jelenthetem a következőket:

Bebizonyult dolog, hogy a katonaság csatlakozott a forradalmárokhöz. Az a czáfolat, mely Mihály herczeg letartóztatását tagadja, nem mond igazat.

Letartóztatták a herczeget, a kivezényelve volt útegek összes tisztjeit és legénységét, de kaszárnya fogságba helyezték a pétervári helyőrség tulnyomó részét és sürgősen intézkedtek vidéki csapatok fővárosba szállításáról.

A czári család és az összes intéző államférfiak halálos félelemben és halálos veszedelemben vannak.

A vidéki katonaság is megbízhatatlan, azonfelül nem is lehet e csekély számú helyőrségeket megbolygatni, mert ahol a katonaság még nem is csatlakozott a forradalmárokhöz, ott is a tettere készen áll nép, vagy már megkezdte a küzdelmet a hatalom ellen.

A vidékről érkezett hírek szerint egész Oroszország ma egy vérfürdő. Vagy a forradalmárok gyilkolnak, vagy a forradalmárokat gyilkolják, ama ősi elv alapján, hogy a példával kell elriasztani a népet.

Egész Oroszországban kiáltványokat ragasztanak ki és felhívásokat terjesztenek, melyekben felszólítják a népet, hogy álljanak csatasorba a hatalom ellen, szerezzék meg az orosz nép szabadságát. A nyomtatványok állítólag Kievből lettek terjesztve, angol és francia nyomdákból készültek.

A kaukázusban minden embert fegyverrel láttak el a bakui petroleumforrásokat felgyújtották, a hivatalnokokat mindenütt meggyilkolták, a kevés számú katonai helyőrség sok helyen a forradalmárokhöz csatlakozott.

Tómszokban és az Altáj egész vidékén fegyverben áll a nép. A zsidókat és kalmukokat legyilkolják, a mozgalom élén a hivatalnokok és katonák állanak.

Teljesen kizártnak tekinthető, hogy a forradalmat elfojtani sikerül. Pétervárott a czári család menekülését igyekeznek biztosítani.

Az a hír is elterjedt itten, hogy a harcztérre indult csapatok egy részét sürgősen visszarendelték.

Ezzel kapcsolatban londoni és párisi táviratok arról adnak hírt, hogy a harcztéri ese-

ményekben hamarosan szenzációs fordulat várható, mert a forradalomnak egyik főoka a háboru, a melynek beszüntetését a nép követeli.

London, január 21. A lapok jelentése szerint a tegnapi pétervári merénylet alkalmával az oroszsztrájkmozgalomról, hogy a válság megoldásának egyedüli módja a japánokkal való békekötés.

Franczi lapok az orosz mozgalomról.

Páris, jan. 21. Több helyi reggeli lap, köztünk az oroszbarát Gaulois is azt mondja az oroszsztrájkmozgalomról, hogy a válság megoldásának egyedüli módja a japánokkal való békekötés.

Budapest, január 21. (Saját tud. táv.) Most már határozottan meglehet állapítani, hogy a czár ellen elkövetett merényletre nihilisták szövetkeztek.

Az egyik ágyu ép arra a pavillonra volt irányítva, a melyben a czár tartózkodott.

Miklós czár úgy akarja feltüntetni a dolgot, mintha az nem merénylet lett volna. Ezért nem is engedi meg, hogy hálaadó istenüszteleteket tartsanak a templomokban. A merényletnek több áldozata van; köztük egy hadapród is.

Budapest, jan. 21. (Saj. tud. táv.) Péterváradról jelentik, hogy a merénylet szenzációját most fölülmullja az az óriási általános sztrájk, mely Oroszországban kitört. Holnap már egyetlen ipar vállalat sem lesz üzemben. A forgalom és kereskedelem már szünetel. Az ujságok ma már nem jelentek meg.

Pétervár, decz. 21. (Saj. tud. táv.) Ma itt 174 gyár szüntette be üzemét. A városban izzó a hangulat.

Pétervár, decz. 21. (Saj. tud. táv.) Holnap vasárnap nagy tüntetésektől tartanak. A rendőrség tehetetlen. Az egész helyőrség készenlétben van. A közeli helységekből is berendelték holnapra a katonaságot.

Szentpéterváron és mindenütt ahol lázadástól tartanak kihirdették a statáriumot.

Tisztelgés a német császári pár előtt.

Berlin, jan. 21. Ma este volt a császár és a császárné előtt a királyi palotában a szokásos szertartás között a nagy tisztelgő felonulás, a melyen a diplomáciai testület tagjai hölgyekkel, a birodalmi kancellár a szövetségtanács tagjaival, a hercegi személyiségek és főméltóságok, valamint a törvényhozás tagjai vettek részt.

A háboru.

London, deczember 21. A Reuter ügynökség jelenti, hogy Madagaskar közelében a Poulbankadi sziget közelében, Singaporetól északra, négy hadihajót láttak.

London, jan. 21. A Morningpost jelenti Sanghaiból tegnaptól: Stössel tábornok kijelentette Port-Arthur feladásakor, hogy ezt még legfeljebb öt napig lehetett volna tartani. Az oroszoknak nem volt elég ágyujok a támadások visszaverésére. Csak öt granát maradt minden ágyujokra. A japánoktól talált granátok jórészt mindig kismérvűek voltak. Egyes japán támadások visszaverésére több mint egy millió töltést lőttek el. Lovak már a ágyuk szállítására is alig voltak.

NYILTTÉR.

Plutó

hideg időben megfizetetlen, nélkülözhetetlen szenzációs szabadalom. Légmentes záró, szagtalan, mindenütt alkalmazható árnyékszékülés, melyhez

== vizvezeték nem kell. ==

Kizárólagos eladók:

Rosenthal és Ehrlich

Érczáru és csengő-gyár.

Nagyvárad, Szacsavay-utca. (Saját ház.)

Alapítva 1847.

Különlegesség: harangok, gazdasági és iskolai csengők, szivattyúk, kutak, tüzi-fecskendők. Számos kitüntetés, több szabadalom.

==== Telefon szám 204. =====

Nincs lehetetlenség!

Ez már igazán ritka alkalom.

Használja is azt ki minden vevő!

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz hogy még **órát** és **ékszert** is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Klein-féle óra és ékszer raktáron levő tárgyakat árverésen megvettem. És így mindenki kevés pénzért szép **ajándékot** vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyűrűk, fülfüggők, lánczok, karperecek, joujouk, evőeszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, víz-, láz-, és szoba-hőmérők leszálított árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmagasabb árban beváltom. Óra, ékszer és látszer javítás pontosan, jótállás mellett elkészítetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJÁMIN

műorás, ékszer- és látszerész.

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi szálloda.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

— Maga és az atya oly jók voltak hozzám s oly teljes jóhiszeműséggel fogadtak körükbe, — mondá csöndesen, — hogy ittlétemről, csupa hálából, némi magyarázattal tartozom önöknek. Jól van, ám legyen!

Elhallgatott, nagyot lélekedett, — azután folytató:

— Történetemnek egy részét elmondom magának. Vádoltak, hamisan vádolták, — büszkén hátravetette a fejét és oly szép volt, oly lovagias! — a legundokabb bünnel: — tolvajsággal!

— Berti! — kiáltottam föl.

Föl voltam háborodva.

— Ez oly képtelenség, oly teljes képtelenség! — mondám pár pillanat múlva.

De nem látszanék oly képtelenségnek, ha a körülményeket tudná. A látszat ellenem volt és lehetetlen volt magamat tisztázni a nélkül, hogy ... Akadozott.

— A nélkül ...? kérdeztem.

— A nélkül, hogy az igazi bűnöst el ne áruljam, és ... én inkább meghaltam volna, mintsem hogy azt megtegyem?

— Ugy, tehát magára vette a vádat, hogy más valakit megvédelmezzem? Berti, maga nagyon szerette azt illetőt?

— Nagyon szerettem.

— Férfi volt, vagy asszony?

— Asszony! ... De Dóra, elég volt ne intézzen több kérdést hozzám. Még mondom valamit, de kérem, ezt a tárgyat soha se említse föl többé. Az a nő nagyon meg volt szorulva és arra kért, hogy egy pár gyémántos fülbevalóját zálogba tegyem. Megtettem, semmi rosszat sem gyanítva s a saját nevemben vittem a fülbevalót a zálogházba. Később, mindön bebizonyult, hogy az ékszer lopott jószág volt, a lopás gyanuja reám háruult és én nem tisztázhattam magamat a nélkül, hogy meg ne rontsam az asszony becsületét.

— És ő megengedte, hogy maga szenvedjen az ő bűnéért? Mily nyomorult! Mily hitvány teremtés! — kiáltam fel hévvel.

Berti bágyadtan mosolygott.

— Én készséggel és önként tettem, a mit tettem. Ő az első pillanatban annyira megijedt, hogy félt bevallani tettét, később pedig magam nem engedtem, hogy beismerje. Édes Dóra, maga érti ezt a dolgot. Ha ő bevallja bűnét, egész életét tönkre tette volna.

— Hát a maga élete semmi? Oh, az a nő gyáva volt, önző, gyáva teremtés! Hát ő, a cousineja — s az arcképre néztem, melyet még mindig a kezében tartott — szintén kételkedett magában?

— Hem — mondá Berti különös mosolylyal ajkain — ő soha sem kételkedett bennem! — Hogy is kételkedhetett volna, ha maga szerette ötet?

Berti gyöngéden kezemre tette a kezét.

— Dóra, ugye maga bizott volna bennem? — kérdezte az ő lány hangján.

— Oh mindig!

Mindketten hallgatva ültünk egyideig s a lábunk előtt folyó tiszta kék vizet néztük. Azt gondoltam akkor és azóta is gyakran, hogy ha én lettem volna az a cousine, a kit Berti annyira szeretett, én minden követ megmozdítottam volna, egy pillanatnyi nyugtom nem lett volna, míg az ártatlanságát be nem bizonyítottam volna. (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Pozsonyi országos borvásár. A Pozsonyban rendezendő II. országos borvásárra a jelentkezések nagyarányúak. Egyes borvidékek igen szépen s bő készlettel lesznek ottan képviselve, Azonban sajnos, olyan borvidék is van, amelyről még senki sem jelentkezett. Minden valószínűség szerint a borvásáron, tekintettel Bécshez való közelségére, külföld borkereskedői, vendéglősei és szálloda tulajdonosai közel számosan fognak megjelenni, kik bizonyára nemcsak néző, de vásárló szándékkal jönnek ide. A »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete« mindezt tekintetbe véve, inditattva érzi magát arra, hogy a borbejelentési terminust január 25-től február 1-ig meghosszabbítja, ezen határidőn túl azonban semmi szín alatt sem fogad el többé bejelentést. Ennél kiválóbb alkalom a külfölddel való állandó összeköttetés és biztos vevőközönség szerzésére nem fog egy hamar kínálkozni, mint ezen a borvásáron. Jelenjenek meg termelőink — ne pillanatnyi nagy nyereséskedési szándékkal, de — állandó vevőközönség szerzésének óhajával a vásáron és bizonyára meg lesznek az eredménynyel elégedve. Bejelentési ivatek küld és mindennemű felvilágosítást ad a »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatósága, (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A gabonatózsde határidői.

Budapest, jan. 21.

Buza apr.-re	— — —	19.60
Buza okt.	— — —	17.20
Rozs apr.-re	— — —	15.38
Tengeri májusra 1905.	— — —	14.96
Zab apr.-ra	— — —	7.59
Repeze aug.-ra	— — —	22.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Meghívás.

A «Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank» 1905. év február 11-ik napján d. u. 3 órakor saját üzleti helyiségében (Nagy-Teleky-utca 534. sz.) tartandó

XXXVI-ik rendes közgyűlésére.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1904. évi üzletéről és indítványai a mérleg, zárószámadások, tartalék és osztalék tárgyában.

2. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóságtól előterjesztett zárószámadások és mérlegről, valamint a nyereség felosztását tárgyzó indítványának megvizsgálására.

3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és felügyelő bizottságtól kért felmentvény iránti határozat hozatal.

4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíj alap állásáról.

5. Az igazgatóság 6 tagjának, a felügyelő bizottság 3 rendes és 1 póttagjának valamint a sorrend szerint kilépő 8 választmányi rendes és 1 póttagnak választása.

6. Az igazgatóság indítványa 40.000 korthaladó befektetéssel Berettyó-Ujfaluban létesítendő áruaktár iránt.

7. Alapszabály változás.

Nagyvárad, 1905. január hó 19-ik napján.

Az igazgatóság.

Azok a tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg egy hónappal a nevükre irt részvényeiket, le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárószámadások és az erre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés 1905. február 2-ikától kezdve a társulat helyiségében megtekinthető sőt a zárószámadások és alapszabály változtatás tervezete a részvényesek kívánatára nyomtatott példányban előre is megküldetnek.

MEGHIVÓ.

A Nagyváradai Hitelbank
részvénytársaság
rendes közgyűlését

1905. február 2-án d. e. 11 órakor az intézet saját helyiségében tartja meg, melyre a t. cz. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1904. üzletév eredményéről és annak alapján a felmentvény megadása.

2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.

3. Öt rendes és egy pót felügyelő-bizottság választása alapszabály szerint.

4. Kisorsolt igazgató tanácsosok választása.

5. Igazgatósági jelentés a részvénytöke felemelése és ennek kapcsán az alapszabályok 2. §-ának módosítása.

Nagyvárad, 1905. január hó.

Az igazgatóság.

Feljegyzet: Alapszabályaink 37. §-a. Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeit a társ. pénztárba, vagy más a r. t. igazgatósága által a hirdetményben megjelölt pénztárnál letenni, ahol az őt illető szavazat számát feltüntető és belépti jegyül is szolgáló térítvénynyel láttatik el. Ugyanez áll a meghatalmazottakra is.

Osztalékszelvényeink közgyűlésünk megtartása után beszerezhetők saját pénztárunknál és Budapestben a Magy. Ált. takarékpénztár r.-t.-nál.

A közelgő
Farsangi ünnepekre
 ajánlja:
MOLNAR LAJOS
 Nagyvárad, SCHLAUCH-TÉR 18. sz. lakos
saját termésű
 nagyvárad- és ménesgyoroki-borait
 palackosan és hordóban.

Hordóborok:
 Nagyvárad-uj-bor, fehér HI-je 18 forint
 Ménesi vörös-bor, ó > 50 frttól feljebb
 Ménesi sanvignor fehér aszúbor > 80 forint

Üvegezett borok:
 Nagyvárad-uj fehér bor 1 lit. üveg — 32 kr.
 „ó” „> 1 „> — 40 „
 1900-as ürmös ó „> 1 „> — 40 „
 Ménesi Kadarka, vörös 0.7 lit. palack — 90 „
 „Cabernet „> 0.7 „> 1— „
 „Sanvignor „> 0.7 „> 110 „
 „> 0.5 „> — 75 „

Tíz üvegen felüli rendelést házhoz szállítok.
 Telefonszám: 406.

Budapesti fogtechnikus Nagyváradon.

FOGAK

törhetetlen Vulkaint fogsorokat
 és szájpadlás nélküli műfogakat
 készít kezeség mellett.

SZÉKELY KÁROLY

975. fogtechnikus,
 Nagyvárad Szaniszló (Apolló)-utca. 15. sz.

Czipész-üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel
 tudatni, hogy évek óta fennálló

czipész-műhelyemet

Teleky-utcáról **Olaszi, Színház utca,**
 az ujonnan épült **Dr Adorján Emil** házába
 helyeztem át.

Elvállalok minden e szakba vágó min-
 kák mérték utáni készítését, ugyszintén el-
 fogadok **javitásokat** a legolcsóbb árban
 Vidéki megrendelések egy pár viselt czipő
 beküldése mellett pontosan eszközölnetnek.

Becses megrendelést és pártfogást kérve
 maradok — **pontos és gyors kiszolgálásról**
 előre is biztosítva kiváló tisztelettel

Darvassy Károly,
 czipész-mester.

Védjegy: „Horgony”.
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

pótléka
 egy rézionak bizonyult háziszser, mely már
 több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító
 szernek bizonyult közsvényénél, oszónál és
 meghűléseknél bedőrosöléskeppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
 miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak
 olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony”
 védjeggyel és a Richter ozejegygyéssel ellátott
 dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván
 minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerertára
 az „Arany oroszlánhoz”, Prágában,
 Elisabethstr. 5. net. Mindennapi szetküldés.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.
 Modern lakás, szálloda és kávé-
 ház berendezések iparművészeti
 vállalata. Telefon: 421 sz

Elegáns matt és fényezett

BUTOROK

jutányos gyári árban.
 GYÁRTELEP: BÉKÉSCSABÁN.

Raktárak: Nagyvárad, Baja

BOROS I. órás és ékszerész
 Nagyváradon.

Tisztelettel ért sitem a n. é. közönséget
 hogy **óra- és ékszerüzletemet Nagyvá-
 rad,** Fő-utca, (Nyiri gyógyszerertár mellett)
 jelentékenyen kibővittem és a lefinomabb,
 legmodernebb árukkal szereltem fel.

Allandó raktáron tartok nagy választék-
 ban legfinomabb kivitelű férfi és női arany
 órákat, lánczokat, valamint mindennemű
 arany és ezüst ékszereket. Az eddigi hiányt
 pótolva, üzletemben a legjobb minőségű lát-
 szerészeti cikkekkel is berendeztem, melyre
 a t. közönség b. figyelmét külön is felhívom
 Kitű ő szerkezetű tula, ezüst és nikel
 zs-bórak, szabályozott svájcezi inga órák
 nagy raktára.

Jutányos szolid áruk.

Javitások pontosan és gyorsan eszközölnetnek.
 Az eddigi szves bizalmat megköszönve,
 további beces pártfogást kér, tisztelettel:

Boros I.
 órás és ékszerész.

Diószeghi István

órák és ékszerész

Nagyvárad, Kossuth-(Sas)-utca

(Hajnal-palota.)

Elvállal: 929.

órákat, ékszereket

javitás végett.

Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Óra és ékszer raktár.

Olcsó kölcsön

Tisztelettel értesitem a pénzköl-
 csönt kéré t. feleket, hogy Mészáros
 utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle
 ház, szemben a Rimanóczy szálló-
 dával)

**bankbizományi és hitelfor-
 galmi irodát**

nyitottam. A pénzpiacz terén bank-
 tisztviselői és 12 éven át volt taka-
 rékpénztári titkári állásomban nyert
 bő tapasztalatok, valamint előkelő
 bankok képviselöte alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses köl-
 csönöket (melyekben a tőke és kamat is
 benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legro-
 videbb idő alatt és legalacsonyabb kamat-
 láb mellett minden előzetes díj és költség
 nélkül folyósítottak;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu
 kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek
 állami, megyei, és városi hivatalnokoknak
 csekély heti részletekben törlesztendő 10—15
 éves személyhitelt eszközölök ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szí-
 vesen állok rendelkezésére és min-
 den díjazás nélkül szolgálak felvilá-
 gosítással, utbaigazítással délelőtt
 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám. 930.

Nagy farsangi vásár.

Tisztelettel értesítjük a t. közönséget,
 hogy a karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából
 nagyszabásu

farsangi vásárt rendezünk

mélyen leszállított szabott áruk mellett.

Ez alkalomra külön összeválogatott szép
 alkalmi áruk szenzációs olcsó árban lesznek
 árusítva. Saját érdekükben felhívjuk a t.
 közönség figyelmét, hogy senki ne halassza
 ezen roppant mennyiségben felhalmozott di-
 vatos áruk megtekintését és mivel minden
 cikkben feltűnően vannak az áruk meg-
 jelölve, bárki meggyőződhet ezen szenzá-
 ciós olcsó árukról.

Hasznos és czélszerű karácsonyi és újévi
 ajándéktárgyak.

Tisztelettel:

az Amerikai Áruház.

Mélyen leszállított szabott árukat megtekinteni érdemes.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi szabó,

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. „Sas” kávéház
 mellett

Van szerencsém az uri közönség figyelmébe ajánlani
férfi szabó-üzletemet,

a hol a legfinomabb hazai, angol és francia szövetekből legújabb
 divat szerinti öltönyöket és felső kabátokat a legolcsóbb áruért készítem.

Tisztelettel:

606

SZ. KOCSIS JÁNOS, férfi szabó.

A székellyföldi ásványvizek páratlanja

„Répáti“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuvíz

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes íze folytán ritkítja páráját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési-ségeknél, vese-, gyomorbél bajokban, gyuladással, hólyag-, köszvényes bántalmak és vérszegénység ellen sőt

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborvíz

Mint a belső szervek betegségei ellen legkellősebb és leghatásosabb s egyszerűsége miatt legolcsóbb gyógyító szer, úgy is, mint páratlan élvezeti italt, a „Répáti ásványvizet“ minden czéltudatos, elfogulatlan ivónak rendszeres használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

A „Répáti víz“ minden jobb fűszer kereskedésben vendéglőben kapható.

Maár és Szabó

fűszer-, csemege-, bor-, gyarmatár-, vadhus-,
= ásvány- és gyógyvizek-kereskedése =

Nagyvárad, Fő-utca.

(Moskovits-palota.)

Értesítés!

T. cz.

Van szerencsénk szives tudomására hozni, miszerint **Nagyváradon, Fő-utcán**, a régi Apolló-épületben levő Hajnal Ferencz cég fűszerüzletét megvettük s azt

MAÁR és SZABÓ

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt új helyiségünkben fogjuk tovább vezetni.

Üzletünket a mai modern kor igényeinek megfelelően rendeztük be, úgy, hogy a legkényesebb igényeknek is eleget tehetünk, felszereltük a legjobb minőségű: fűszer, csemege, bor, hideg felvágottak, mindenféle halcservetek, pástetomok és friss töltésű ásvány-gyógyvizekkel, nemkülönben idényszerűleg mindenféle lótt vaddal.

Amidőn ezt tisztelettel szives tudomásul adjuk, kérjük nagybecsű megrendeléseit, melyeket a legpontosabban fogunk eszközölni, helybeli megrendeléseket házhoz, a vidékieket pedig 50 koronán felül ingyen csomagolással és bérmentve szállítjuk a rendelő vasuti állomására.

Nagybecsű pártfogását kérve maradunk

kiváló tisztelettel:

Maár és Szabó.

Dunántuli Közművelődési Egyesület SORSJEGYEI

1284 nyereség értéke

≡ **60.000 korona.** ≡

1 főnyereség 30.000 korona értékű.

2 főnyereség 10.000 korona értékű.

1 drb ára 1 kor.

11 drb ára 10 kor.

➔ **Huzás 1905. március hó 11-én.** ➔

Kapható mindenütt és a Cultur-egylet irodájában, Rökk Szilárd-u. 2.

983

Vidékre viszont elárusítók kerestetnek.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképező lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamos motorok eredeti gyári árak mellett, **ivlámpák**

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

➔ *v i l l a m o s v i l á g i t á s i* ➔

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Gouwelirozott Crepp fodor minden színben.

Nem kiáltó reclam Farsangra még nem létezett, hanem tény.

Bámulatra ragad mindenkit bálí idényre érkezett gondos józóléssel összeállított különleges szép színei és olcsósága.

==== Gyönyörű választék. ====

Pongais, Luisine és Messaline selymek.

Selyem Lyones, Mousline de soire és Crystalin.

Ajour, himzett és sima batisztokban.

OLCSÓ ALKALMI ARAK.

Francia bálí Crepp divat színek métere 33 Kr.
Himzett és sima batisztok remek minták métere 25 Krtól
Indis és foulard batisztok gyönyörű színek 120 cz. széles 58 Krtól
Selyem Crystalin és túllgazé kiváló szép színek 120 cz. széles 98 Krtól
Selyem gazé csipke-rózsa himzéssel egy ruhára 13'75. »

Klein Menyhért divatáruháza
SZT. LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEMPLOM MELLETT.)

Ruha díszek divatlap szerint.

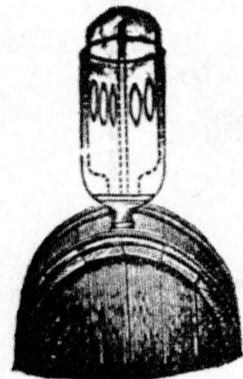
Feltűnést keltő olcsó árak.

Figyelmes kiszolgálás.

Lőrincz Mór Nagyváradi Bémer-tér.

«Grammophon beszélő gépek és lemezek főraktára.»
Fegyverek, revolverek, törös botok, boxerek s mindenféle
védelmi eszközök nagy választéka.

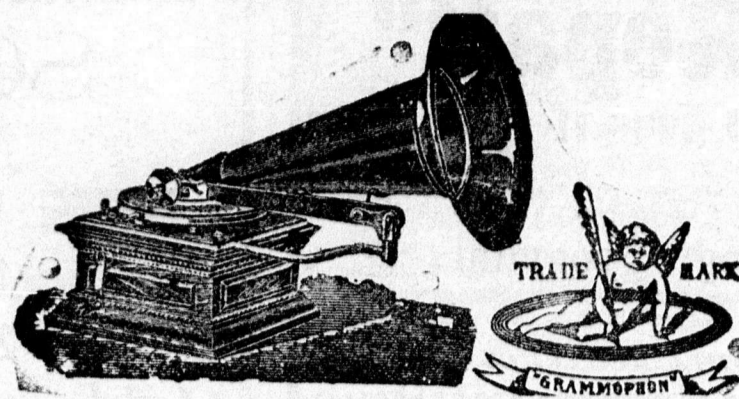
Utazó kellékek, kézi és utazó táskák, bőr árúk minden ki-
vitelben. Aczél árúk, önberetváló készü-
lékek, szolingeni és svéd aczél kések a
legujabb mintákban kaphatók.

Szenzációs találmány boraink vé-
delmére. Ezen «hydraulikus» aknával lefojtott bornál nem
szükséges a töltögetést havonként ismételtetni. A csapon
álló bort megmenti a borvirág, vagyis penésztől, ezáltal
nem lesz soha zavaros és savanyu, így utolsó cseppig kris-
tálytisztán eresztődik le a bor és töltőlegessé válik a kis
hordókhoz való lehuzás vagy üvegbe való töltögetés.

Darabja 1 forint.

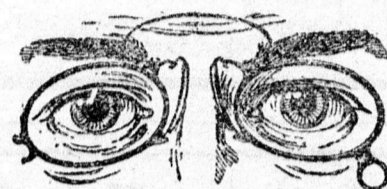
Hozzávaló 1 üveg desztilin 35 krajczár.

Szemüvegek. Színházi látcsövek.

Bor fokozók. Zwickerek.

Tej «
Sör «
Pálinka «
Ecet «
stb.

PAPLANGYÁR

— más vállalat miatt feloszlik —

Az összes raktáron levő paplanok, Clothok, Chasmi-
rok feltünő olcsó árban eladatnak.

Mértékszerinti paplanok csak
első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó.

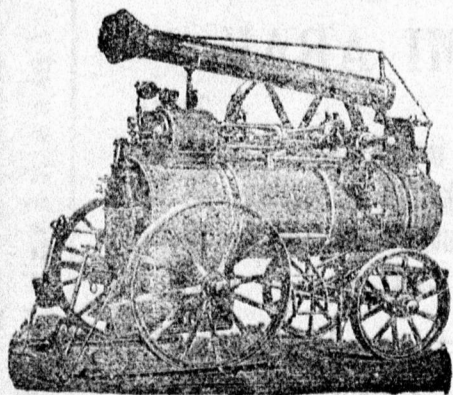
Haláleset miatt,

az összes raktáron levő árúk u. m. **felöltők** és **havelokkok**, **férfi és gyermek öltönyök**, **téli ka-
bátok**, **mikádók** szörme beléses **kabátok**, **utazó és városi bundák** mélyen leszállított árban áru-
sítatnak el, **SCHOSSBERGER EDE** és **TÁRSA** cégnél Nagyváradi, Zöldfa utca, a Zöldfa
kávéház mellett.

952

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépműhelye
Kolozsvári-utca 29/43. Nagyváradi.

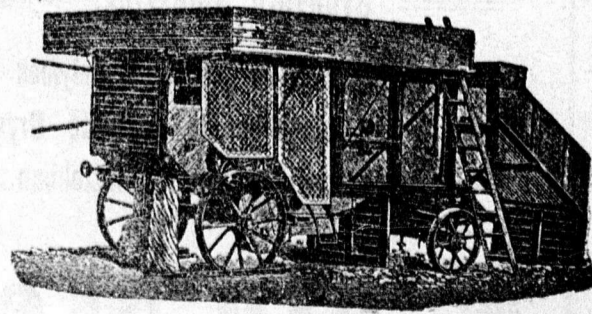

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen meg-
felelő új gépekkel berendezett műhelyemet; s ujo-
nan felépített gőzcseplőgépeimet, valamint elváltak
bármilyen gépek teljes kijavítását avagy újonnan át-
alakítását felelőség mellett; u. m. **járgányokat, pet-
róleum, gáz, benzin, gőzmotorokat, gőzgépeket,
gőzcseplőgépeket** és mindenféle gépezeteket.

Készíték mindenféle egyenes és hajlított tenge-
lyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz,
öntéseket, csapágyakat megmunkálva, eltörött vagy
minta után.

Teljesen új tűzszekrényeket avagy kijavítását
s gőzművek berendezéseinek javítását elvállalom.

Új villanyvilágító gépeket (Dinamó) teljesen
felszerelve készíték bármilyen nagyságban.

Új gőzhenger furúgépemmel (cylindere) hengerfurásokat s gép-
ről való leszerelés nélkül vidéken s új karikákkal együtt pontosan
készíték.

Eladók

több 6—8 lóerejű M. Allami vasrámás új cseplő-
gépek, 6—8 lóerejű gőzgépek új használati en-
gedéllyel teljesen üzemképesek felelőség mellett